



Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Warszawa, data: 29 stycznia 2025 r.

znak sprawy: DPI-XXIII.054.1.2025.RO

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na zapytanie nr 2125 Pani Poseł Agnieszki Hanajczyk
w sprawie finansowania projektów geotermalnych**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie, przedstawiam następujące informacje.

**1. Jakie są potencjalne źródła finansowania projektów geotermalnych,
w tym możliwych źródeł sfinansowania odwiertów próbnych?**

Potencjalne źródła finansowania projektów geotermalnych obejmują środki krajowe i unijne. Informacje na temat programów krajowych, w tym wsparcia dla odwiertów próbnych, można uzyskać w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Fundusz oferuje różne programy, wspierające m.in. wiercenia geotermalne, budowę ciepłowni geotermalnych i projekty badawcze. Dodatkowym źródłem wsparcia są fundusze unijne, przeznaczone na rozwój odnawialnych źródeł energii, patrz pkt 2.

**2. Czy takie projekty mogą być realizowane ze środków KPO, NFOŚiGW
bądź innych krajowych i unijnych lub zagranicznych?**

- Projekty geotermalne mogą uzyskać współfinansowanie ze środków unijnych, m.in. w ramach Polityki Spójności, poprzez program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENX02.02 „Rozwój OZE”).

W ramach działania FENX02.02 wsparcie dedykowane jest projektom dotyczącym budowy lub rozbudowy odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania ciepła z geotermii i pomp ciepła wraz z możliwością uwzględnienia

magazynu energii działającego na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci. Program przewiduje wsparcie dla instalacji o mocy powyżej 0,5 MW_{th}, przy czym kryteria dotyczą sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych w ramach projektu.

Dofinansowanie przewidziano w formie instrumentu finansowego składającego się zarówno z dotacji bezzwrotnej, pożyczki preferencyjnej nieoprocentowanej oraz pożyczki rynkowej ze środków NFOŚiGW, co łącznie może pokryć nawet do 79,71% kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Na obecnym etapie Ministerstwo Klimatu i Środowiska, nie przedstawiło informacji na temat naborów zaplanowanych w obszarze wytwarzania ciepła z geotermii.

W przypadku chęci uzyskania dodatkowych informacji prosimy o bezpośredni kontakt z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, które jest Instytucją Pośredniczącą w systemie wdrażania programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (Departament Funduszy Europejskich).

- Projekty geotermalne mogą być realizowane w ramach niektórych inwestycji KPO, nie ma jednak dedykowanych środków na tego typu przedsięwzięcia. Odwierty próbne nie są przedmiotem przedsięwzięć KPO.

Szczegółowe regulaminy naborów mogą ograniczać lub ustalać odrębne zasady w tym obszarze. Należy jednak mieć na uwadze, że większość naborów została już ogłoszona.

W KPO odniesienia do energii geotermalnej w ramach wsparcia instalacji wykorzystywanych do produkcji ciepła można znaleźć w inwestycjach:

- a) B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych.

Inwestycja dotacyjna wdrażana przez MKiŚ/NFOŚiGW. Realizacja inwestycji oparta jest na zakończonym II naborze dot. ciepłownictwa powiatowego, organizowanym przez NFOŚiGW. Nie jest wykluczony nabór uzupełniający na początku 2025 r.

- b) B1.2.1 Efektywność energetyczna i OZE w przedsiębiorstwach – inwestycje o największym potencjale redukcji gazów cieplarnianych.

Inwestycja pożyczkowa wdrażana przez MAP/NFOŚiGW. Nabór dla przedsiębiorstw został ogłoszony 4 października 2024 r. Termin składania wniosków upłynął 20 grudnia 2024 r. Podpisywanie umów pożyczkowych przewidywane w I kw. 2025 r.

- W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) możliwe jest uzyskanie wsparcia na:
 - a) prowadzenie badań nad geotermią

Wsparcie na prowadzenie badań prowadzonych przez przedsiębiorców finansujemy w ramach instrumentu Ścieżka SMART, w ramach modułu Prace B+R. Przedsiębiorcy z sektora MŚP czy duzi przedsiębiorcy mogą uzyskać wsparcie na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem badań – od badań przemysłowych, przez prace rozwojowe, w tym tworzenie demonstratora/prototypu, testowanie go (również z zaangażowaniem odbiorców ostatecznych).

Efektem modułu B+R powinno być opracowanie innowacyjnego rozwiązania możliwego do wdrożenia w działalności gospodarczej.

Wsparciem objęte mogą być również wydatki na wyposażenie laboratoriów, w których prowadzone będą badania, w ramach modułu Infrastruktura B+R.

Przedsiębiorstwa z sektora MŚP mogą ubiegać się o wsparcie w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Duży przedsiębiorcy mogą składać wnioski do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Wsparcie mogą uzyskać również organizacje badawcze, jeśli ich badania będą prowadzone zgodnie z zapotrzebowaniem rynku. Wsparcia udziela Fundacja na rzecz Nauki Polskiej.

b) wdrożenie innowacji produktowych lub w procesie biznesowym

Uruchomienie produkcji, czy świadczenie usług w oparciu o zrealizowane prace B+R również możliwe jest w ramach instrumentu Ścieżka SMART, w ramach modułu Wdrożenie innowacji. Przedsiębiorcy, którzy posiadają wyniki prac B+R, czy to przeprowadzonych samodzielnie, czy też zakupionych otrzymają wsparcie na ich wdrożenie w działalności gospodarczej, aby wprowadzić nowy produkt lub usługę na rynek.

Nowe rozwiązanie musi cechować się innowacyjnością oraz lepiej zaspokoić potrzebę lub zaadresować wyzwanie niż rozwiązania dotychczasowe / konkurencyjne.

Projekty przedsiębiorców, muszą być zgodne z obszarami wskazanymi w Krajowej Inteligentnej Specjalizacji (KIS). Z punktu widzenia rozwoju geotermii najważniejsze znaczenie mają:

KIS 4. ZRÓWNOWAŻONA ENERGIA

Obszar IV OZE:

Podobszar 4. Energia geotermalna

4.1 Wydajna i przyjazna dla środowiska, produkcja energii w oparciu o ciepło geotermalne.

4.2 Nowe technologie poszukiwania i eksploatacji wód geotermalnych, w tym technologie zagospodarowania zużytych wód geotermalnych.

4.3 Geotermalne wykorzystanie nieczynnych, głębokich otworów wiertniczych.

4.4 Wykorzystanie ciepła wód podziemnych i powierzchniowych do wytwarzania energii cieplnej z wykorzystaniem pomp ciepła wielkich mocy (> 1MW).

4.5 Opracowanie metodyki wdrożenia innowacyjnej technologii akumulacji i poboru ciepła w poziomach wód podziemnych (technologia ATES – aquifer thermal energy storages).

KIS 7. GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Obszar III Przetwórstwo i produkcja:

Podobszar 2. Zagadnienia horyzontalne dotyczące zasobów odnawialnych

2.6. Technologie odzyskiwania i wykorzystywania wód geotermalnych, wód słonych, wód słonawych oraz wód opadowych.

c) efektywność energetyczna w firmach

Ponadto w Kredycie ekologicznym przewidziano wsparcie MŚP oraz small i mid-caps w transformacji zwiększającej ich efektywność energetyczną poprzez modernizację infrastruktury. W ramach działania przedsiębiorcy mogą realizować inwestycje na rzecz szerokorozumianej efektywności energetycznej, w tym związane z energooszczędnością lub zmianą źródeł wykorzystywanej energii na OZE.

Wsparcie publiczne stanowi premia ekologiczna – dofinansowanie stanowiące refundację części kapitałowej kredytu ekologicznego przeznaczonego na pokrycie kosztów kwalifikowanych, poniesionych przez beneficjenta na realizację ww. inwestycji.

Instrument realizowany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Podobnie w ramach instrumentu finansowego Ekomax ww. firmy mogą otrzymać gwarancje mające ułatwić dostęp do finansowania dłużnego inwestycji zwiększających efektywność energetyczną. Zakres tych inwestycji jest podobny do tego w Kredycie ekologicznym. Dodatkowo przedsiębiorstwa z sektora MŚP mogą otrzymać dotację do kapitału kredytu.

Ponadto w kolejnym instrumencie finansowym FENG – Biznesmax ww. firmy mogą otrzymać gwarancje na finansowanie dłużne instalacji odnawialnych źródeł energii, służących wytworzeniu i magazynowaniu energii wykorzystywanej na potrzeby własne, w celu uruchomienia, prowadzenia/rozwoju działalności produkcyjno-usługowej.

Gwarancje udzielane są przez pośredników finansowych współpracujących z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

3. Kto koordynuje w Polsce działania związane z rozwojem geotermii?

W Polsce działania związane z rozwojem geotermii są koordynowane przez kilka podmiotów, w tym:

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska – odpowiada za kształtowanie polityki energetycznej, w tym za promowanie i rozwój odnawialnych źródeł energii, takich jak geotermia.
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – oferuje współfinansowanie projektów geotermalnych poprzez różne programy wsparcia.

Z poważaniem

z up. Ministra

Jan Szyszko

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/